

**PIVAŠIŪNŲ PILIAKALNIO SU GYVENVIETE (22617) TERITORIJOS
IR APSAUGOS ZONOS ALYTAUS R. SAV., PIVAŠIŪNŲ K.,
2015 M. ŽVALGOMŲJŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ
ATASKAITA**

SIMONA ŠIRVYDAITĖ

VILNIUS

2016

Turinys

Įvadas.....	3
Tyrimų eiga.....	4
Išvados.....	11
Brėžinių sąrašas.....	12
Fotonuotraukų sąrašas.....	12
Priedų sąrašas.....	14
Brėžiniai.....	15
Fotonuotraukos.....	18
Priedai:	
Tyrimų pažyma.....	43
Tyrimų projektas.....	46
Leidimo atlikti archeologinius tyrimus kopija.....	53

2015 m. spalio mėn. VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ atliko žvalgomuosius archeologinius tyrimus Pivašiūnų piliakalnio su gyvenvieta (22617) teritorijoje ir apsaugos zonoje, Alytaus r. sav., Pivašiūnų k. Tyrimai vykdyti UAB „Alkesta“ užsakymu kelio Nr. 1122 Pivašiūnai – Butrimonys kapitalinio remonto vietoje. Jiems vadovavo archeologė S. Širvydaitė, kuriai 2015-10-01 KPD išdavė leidimą Nr. LA-348. Žemės darbus vykdė VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ žemkasiai. Tyrimuose dalyvavo archeologas Olegas Fediajevas. Jis šurfų vietose ir įrengiant kelio griovį atliko žvalgymus metalo iešikliu „Minelab / X-Terra 705“. Tyrimų eiga ir radiniai fotografuoti aparatu „Canon 500 D“, aukščiai matuoti „Sokkia“ nivelyru, šurfų centrų koordinatės nustatytos GPS įrenginiu „Spectra Precision Epoch 25“. Tyrimų fotofiksaciją atliko, koordinatės nustatė bei brėžinius parengė O. Fediajevas.

Piliakalnis yra ties Pivašiūnų kaimo (miestelio) V riba, prie kelio Nr. 1122 Pivašiūnai – Butrimonys (*foto 1-3*). Piliakalnis įrengtas atskiroje kalvoje. Aikštelė ovali, pailga ŠR-PV kryptimi, 52x23 m dydžio, su kultūriniu sluoksniu, kuriame rasta lipdytos keramikos. V aikštelės krašte yra 0,3 m aukščio, 8 m pločio pylimas. PV-PR šlaituose, 8 m žemiau aikštelės yra 20-30 m pločio terasa, į P nuolaidėjanti per 1 m. Šlaitai vidutinio statumo, iki 20 m aukščio, viršuje, 5-6 m aukštyje pastatinti. P, V ir ŠR pusėse 2 ha plote yra papėdės gyvenvietė, kurioje rasta lipdytos keramikos. Piliakalnis datuojamas I tūkst.¹

Iki šiol piliakalnio teritorijoje ir jo prieigose archeologinių tyrimų nevykdyta, 1971 m. jį tik žvalgė jungtinė Istorijos instituto, Mokslinės metodinės kultūros apsaugos tarybos ir Istorijos ir etnografijos muziejaus ekspedicija. Žvalgymų metu buvo patikrinta piliakalnio būklė ir surinkti duomenys apie jį².

Kelias Nr. 1122 Pivašiūnai – Butrimonys įrengtas šalia P piliakalnio šlaito, vietomis į jį įsirižęs. Kelias kerta P dalyje esančią papėdės gyvenvietę, taip pat šliejasi prie jos V dalies. Apie 840 m ilgio kelio ruožas patenka į piliakalnio su gyvenvieta teritoriją ir apsaugos zonas. 2015 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų tikslas buvo nustatyti, ar kelio remonto darbų zonoje išlikęs kultūrinis sluoksnis. Žvalgomuosius archeologinius tyrimus buvo numatyta atlikti 840 m ilgio kelio ruože, kasant iki įžemio 1x1 m dydžio šurfus. Iš viso pagal projektą suplanuota iškasti 18 šurfų, ištiriant iki įžemio bendrai 18 m² dydžio plotą.

¹ Baubonis Z., Zabiela G., Lietuvos piliakalniai. Atlasas., T I. Vilnius, 2005, p. 64.

² Tautavičius A. 1971 m. žvalgomosios archeologinės ekspedicijos ataskaita (duomenys apie Kėdainių, Jonavos, Kauno, Kaišiadorių, Prienų, Alytaus, Trakų, Švenčionių ir Vilniaus /Raseinių, Ignalinos/ rajonų archeologinius paminklus. Ataskaita Nr. 313.

2015 m. tyrimų šurfai parinkti šachmatine tvarka kas 50 m tai vienoje, tai kitoje kelio pusėje, kol piliakalnio su gyvenviete teritorija bei apsaugos zona yra abiejose kelio pusėse. Patogumui šurfų vietos buvo sutapatintos su suprojektuotais ir kelininkų pažymėtais vietoje piketais (toliau – PK): šurfai Nr. 1, 2, 4, 6, 8, 10, 12 iškasti Š kelio pusėje ties PK 0+00, 0+50, 1+50, 2+50, 3+50, 4+50, 5+50 atitinkamai, šurfai Nr. 3, 5, 7, 9, 11, 13 – P kelio pusėje ties PK 1+00, 2+00, 3+00, 4+00, 5+00, 6+00. Kelio atkarpoje, kur apsaugos zona nustatyta iki kelio (žr. p. 49), iškasti šurfai Nr. 14-17, parenkant juo Š kelio pusėje ties PK 6+50, 7+00, 7+50, 8+00. Tose vietose, kur kelio griovys pagilintas ir kultūrinis sluoksnis galėjo būti sunaikintas žvyrkelio statybos metu, šurfai parinkti ties griovio kraštu. Ten, kur griovys sekus, buvo tiriama arčiau žvyrkelio. Tokiu būdu tikėtasi išsiaiškinti, ar kultūrinis sluoksnis yra po grioviais, po keliu ar šalia jų.

Pirmieji aštuoni (Nr. 1-8) šurfai iškasti saugojamoje piliakalnio ir senovės gyvenvietės teritorijoje. Vėliau joje ištirti dar du šurfai (Nr. 18-19). Likę tyrimų plotai pateko į piliakalnio apsaugos zoną. Šurfų išdėstymas pateiktas situacijos plane (brėžinys 1). Jame nurodytos tyrimų plotų centrų koordinatės LKS-94 sistemoje.

Tyrimų metodika tapati visuose šurfuose. Pirmiausiai pažymėta vieta buvo patikrinama metalo detektoriumi, po to buvo kasama kastuvais 0,05-0,10 m storio sluoksniais nuolat atidengtą paviršių tikrinant metalo iešikliu. Pasiekus įžemį fiksuotos tyrimų plotų sienelės, po to jis užkastas.

Šurfas Nr. 1 (foto 4-7, brėžinys 2) užmatuotas Š kelio pusėje ties PK 0+00, nuo kelio ašies 7,20 m, nuo asfaltuotos dalies krašto – 4,60 m atstumu. Tyrimo ploto paviršius žemėjo Š kryptimi, aukščių skirtumas tarp PR ir ŠV kampų buvo 0,20 m. Šurfe kasti ir sienelėse užfiksuoti šie sluoksniai: 0,10 m storio velėna, 0,20-0,40 m storio pilkšvai rusvo priemolio sluoksnis su XX a. radiniais (stiklo šukėmis, plytų nuolaužomis, vielos fragmentais), iki 0,20 m storio kiek tamsesnio grunto su pavieniais angliukais sluoksnis. Jo apatinė 2-5 cm storio dalis buvo dar tamsesnė, tačiau jokių radinių, neskaitant smulkių angliukų, jame neaptikta, todėl archeologiniu sluoksniu neįvardintas. Giliau kastas 0,05-0,10 m storio difuzinio priesmėlio sluoksnis, 0,55-0,75 m gylyje (*Habs – 156,30 m*) pasiektas gelsvo priesmėlio įžemis. Archeologijai vertingų radinių neaptikta, archeologinis sluoksnis neužfiksuotas. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 2 (foto 8-10, brėžinys 2). Pagal „šachmatinę“ tvarką tyrimų plotas turėjo būti kasamas P kelio pusėje, bet šią vietą atsisakyta tirti, kadangi prieš tyrimus kelio griovyje nuėmus velėninį sluoksnį atidengtas molio įžemis. Todėl šurfas užmatuotas Š kelio pusėje ties PK 0+50, nuo kelio ašies 7,20 m, nuo krašto 4,90 m atstumu, ties griovio briauna. Tyrimo ploto paviršius žemėjo P kryptimi, skirtumas tarp Š ir P sienelių buvo iki 0,10 m. Šurfe kasti ir sienelėse užfiksuoti šie sluoksniai: 0,10 m storio velėna, 0,25-0,30 m storio pilkšvo priesmėlio augalinis sluoksnis. Po juo buvo 0,10-0,15 m storio gelsvo priesmėlio difuzinis sluoksnis su tamsesnio grunto intarpais ir

degėsių dėmėmis. 0,50 m gylyje (*Habs – 156,15-156,30 m*) pasiektas gelsvo smėlio įžemis. Jokių radinių, išskyrus smulkius angliukus, neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 3 (*foto 11-13, brėžinys 2*) užmatuotas P kelio pusėje ties PK 1+00, nuo kelio ašies 5,70 m, nuo krašto 2,20 m atstumu, ant griovio briaunos. Todėl paviršius žemėjo Š kryptimi, aukščių skirtumas tarp P ir Š sienelių buvo 0,30 m. Nuėmus 0,10 m storio velėną ir 0,20-0,30 m storio povėlininį pilko priemolio sluoksnį su gausiomis medžių šaknimis, 0,30-0,40 m gylyje (*Habs – 155,55-155,40 m*) pasiektas molio su žvyro priemaišomis įžemis. Jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 4 (*foto 16-18, brėžinys 2*) užmatuotas Š kelio pusėje ties PK 1+50, nuo kelio ašies 5,50 m, nuo krašto 2,10 m atstumu. Tyrimų ploto paviršius aukštėjo ŠV kryptimi, aukščių skirtumas tarp ŠV ir PR kampų buvo apie 0,15 m. Šurfe kasti ir sienelėse fiksuoti šie sluoksniai: 0,10-0,20 m storio velėna, 0,20-30 m storio rusvai pilkšvas povėlininis sluoksnis su smulkiais akmenukais ir medžių šaknimis. 0,40-0,50 m gylyje (*Habs – 156,25 m*) atidengtas kiek tamsesnis pilkas priemelis su žvyro priemaišomis. Gilyn jis tęsėsi apie 0,40 m. Padaryta išvada, kad šie sluoksniai susidarę ir permaišyti žvyrkelio statybos ir jo eksploatacijos laikotarpiu. 0,80-0,90 m gylyje (*Habs – 155,80 m*) pasiektas rusvas priemelis be priemaišų. Šio sluoksnio storis buvo apie 0,30 m. 1,20 m gylyje (*Habs 154,60 m*) atidengtas tamsesnis gruntas su pavieniais angliukais bei masyvus 40x50x70 cm dydžio akmuo lygiu paviršiumi. Jokių radinių neaptikta, tačiau padaryta prielaida, kad tai kultūrinis – archeologinis sluoksnis, nuslinkęs nuo piliakalnio aikštelės ir šlaito. Gilyn jis tęsėsi apie 0,30 m. Po juo dar buvo 0,20 m storio kiek maišyto su pavieniais angliukais priemolio sluoksnis. 1,80 m gylyje (*Habs – 154,10 m*) pasiektas priemolio įžemis. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 5 (*foto 20-21, brėžinys 2*) užmatuotas P kelio pusėje ties PK 2+00, nuo kelio ašies 6,00 m, nuo krašto 2,20 m atstumu, griovyje, jo P sienelė sutapatinta su P griovio kraštu. Buvusi šios vietos stratigrafija fiksuota šurfo P sienelėje: 0,10 m storio velėna, 0,30-0,40 m storio augalinis priemolio sluoksnis su medžių šaknimis ir žvyro priemaišomis, atsiradusiomis kelio statybos ir eksploatacijos metu, iki 0,20 m storio difuzinio smėlio su tamsesnio grunto tarpais sluoksnis. 0,60 m gylyje (*Habs – 156,60 m*) pasiektas gelsvo priemolio įžemis. Jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 6 (*foto 23-25, brėžinys 2*) užmatuotas Š kelio pusėje ties PK 2+50, nuo kelio ašies 4,50 m, nuo krašto 0,50 m atstumu. Čia kelias įsirežęs į kalvos, ant kurios įrengtas piliakalnis, šlaito, todėl griovys šioje vietoje siauriausias, vos 1,50 m pločio. Šurfas parinktas griovio dugne. Tyrimų plote kasti ir sienelėse fiksuoti šie sluoksniai: 0,10 m storio velėna, iki 0,30 m storio pilkšvas povėlininis augalinis priemolio sluoksnis su žvyro priemaišomis, po kuriuo 0,40 m gylyje (*Habs – 160,00 m*) pasiektas priemolio su akmenukais įžemis. Jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 7 (foto 28-30, brėžinys 2) užmatuotas P kelio pusėje ties PK 3+00, nuo kelio ašies 6,50 m, nuo krašto 3,00 m atstumu, griovyje, jo P sienelė sutapatinta su P griovio kraštu. Šurfe kasti ir sienelėse fiksuoti šie sluoksniai: 0,10 m storio velėna, 0,30-40 m storio pilkšvas povelėninis sluoksnis su smulkiais akmenukais ir medžių šaknimis. Jo apatinėje apie 0,10 m storio dalyje atsirado pavienių smulkių angliukų, tačiau jokių radinių neaptikta. Giliau kastas difuzinis priesmėlio apie 0,10 m storio sluoksnis, po kuriuo 0,60 m gylyje (*Habs – 156,55 m*) pasiektas smėlio įžemis. Jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 8 (foto 31-33, brėžinys 2) užmatuotas Š kelio pusėje ties PK 3+50, nuo kelio ašies 9,50 m, nuo krašto 5,00 m atstumu, už griovio. Šioje vietoje augo keli medeliai, kurie pagal techninį projektą turėjo būti nukirsti. Šurfe kasti ir sienelėse fiksuoti šie sluoksniai: 0,10 m storio velėna, 40 m storio pilkšvas povelėninis priesmėlio sluoksnis su medžių šaknimis. Po juo buvo apie 0,10 m storio nežymiai tamsesnis sluoksnelis su degėsiomis, bet be radinių. Šurfas parinktas senovės gyvenvietės teritorijoje, kiek toliau nuo griovio, todėl žemės darbai kelio statybos metu jo nepasiekė, t. y., fiksuota stratigrafija susidarė savaime. Dėl šios priežasties apatinis apie 0,10 m storio sluoksnis su angliukais palaikytas kultūriniu – archeologiniu sluoksniu, nors jokių radinių jame nebuvo. Giliau kastas šviesus difuzinis priesmėlio apie 0,10 m storio sluoksnis, po kuriuo 0,70 m gylyje (*Habs – 156,20 m*) pasiektas smėlio įžemis. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 9 (foto 35-37, brėžinys 2) užmatuotas P kelio pusėje ties PK 4+00, nuo kelio ašies 5,40 m, nuo krašto 2,10 m atstumu, griovio viduryje. Šurfe kasti bei sienelėse fiksuoti šie sluoksniai: 0,30 m storio pilkšvas maišytas priesmėlis su smulkiais akmenukais ir žvyro priemaišomis, 0,30 m storio difuzinis gelsvo priesmėlio sluoksnis su tamsesnio grunto intarpais, 0,60-0,70 m gylyje (*Habs – 154,10-154,15 m*) pasiektas priesmėlio įžemis. Jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 10 (foto 38-39, brėžinys 3) užmatuotas Š kelio pusėje ties PK 4+50, nuo kelio ašies 6,50 m, nuo krašto 2,40 m atstumu, griovyje, ties Š jo kraštu. Šurfe kasti bei sienelėse fiksuoti šie sluoksniai: 0,20-0,30 m storio pilkšvas maišytas priesmėlis su smulkiais akmenukais ir žvyro priemaišomis, 0,20-0,30 m storio kiek tamsesnis miškožemio priesmėlio sluoksnis su medžių šaknimis, 0,40 m storio gelsvo smėlio su molio ir tamsesnio grunto intarpais difuzinis sluoksnis, 0,80-1,00 m gylyje (*Habs – 155,10-155,20 m*) pasiektas smėlio įžemis. Jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 11 (foto 41-42, brėžinys 3) užmatuotas P kelio pusėje ties PK 5+00, nuo kelio ašies 6,00 m, nuo krašto 1,00 m atstumu, griovyje, prie P jo krašto. Aukščių skirtumas tarp Š ir P sienelių buvo iki 0,20 m. Nuėmus 0,10-0,30 m storio permaišyto pilko grunto su akmenimis ir žvyro priemaišomis sluoksnį, atidengtas rudo molio su akmenukais įžemis (*Habs – 156,80 m*). Jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 12 (foto 43-44, brėžinys 3) užmatuotas Š kelio pusėje ties PK 5+50, nuo kelio ašies 6,60 m, nuo krašto 3,00 m atstumu, už griovio Š ribos. Tyrimų plote kasti ir sienelėse fiksuoti šie sluoksniai: 0,10 m storio nesusiformavusios velėnos ir juodo augalinio grunto sluoksnis, iki 0,30 m storio pilkšvo priesmėlio su žvyro priemaišomis difuzinis sluoksnis, po kuriuo 0,40 m gylyje (*Habs – 154,30 m*) pasiektas priesmėlio įžemis. Jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 13 (foto 46-47, brėžinys 3) užmatuotas P kelio pusėje ties PK 6+00, nuo kelio ašies 7,00 m, nuo krašto 3,40 m atstumu, ties griovio P riba. Tyrimų plote kasti ir sienelėse fiksuoti šie sluoksniai: 0,30 m storio nesusiformavusios velėnos ir pilkšvo miškožemio su žvyro priemaišomis ir gausiomis medžių šaknimis sluoksnis, iki 0,30 m storio pilko priesmėlio miškožemio su pavieniais angliukais ir šaknimis sluoksnis, iki 0,10 m storio šviesaus difuzinio priesmėlio sluoksnis, po kuriuo 0,70 m gylyje (*Habs – 154,45 m*) pasiektas gelsvo priesmėlio įžemis. Jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 14 (foto 49-50, brėžinys 3) užmatuotas Š kelio pusėje ties PK 6+50, nuo kelio ašies 7,20 m, nuo krašto 3,60 m atstumu, ties Š griovio riba. Tyrimų plote kasti ir sienelėse fiksuoti šie sluoksniai: 0,30 m storio tamsaus rudai – pilko miškožemio su gausiomis medžių šaknimis sluoksnis, iki 0,20 m storio šviesaus difuzinio smėlio su tamsesnio grunto tarpais sluoksnis, po kuriuo 0,50 m gylyje (*Habs – 154,70 m*) pasiektas gelsvo smėlio įžemis. Jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 15 (foto 51-53, brėžinys 3) užmatuotas Š kelio pusėje ties PK 7+00, nuo kelio ašies 7,00 m, nuo krašto 2,50 m atstumu, ties Š griovio riba. Tyrimų plote kasti ir sienelėse fiksuoti šie sluoksniai: 0,30 m storio pilkšvo smėlio miškožemio su gausiomis medžių šaknimis ir šviesesnio grunto tarpais sluoksnis, iki 0,40 m storio pilko smėlio su akmenukais ir žvyro priemaišomis, molio ir tamsesnio grunto tarpais bei pavieniais angliukais sluoksnis, susidaręs kelio statybos metu. Po juo buvo difuzinio smėlio su tamsesnio grunto tarpais apie 0,20 m storio sluoksnis, po kuriuo 0,90 m gylyje (*Habs – 154,55 m*) pasiektas gelsvo smėlio įžemis. Jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 16 (foto 54-55, brėžinys 3) užmatuotas Š kelio pusėje ties PK 7+50, nuo kelio ašies 7,90 m, nuo krašto 4,00 m atstumu, ties Š griovio riba. Tyrimų plote kasti ir sienelėse fiksuoti šie sluoksniai: 0,20 m storio pilko smėlio miškožemio su gausiomis medžių šaknimis ir šviesesnio grunto tarpais sluoksnis, iki 0,20 m storio šviesaus smėlio su tamsesnio grunto tarpais bei pavieniais angliukais sluoksnis, 0,10 m storio difuzinio mažai persimaišiusio smėlio sluoksnis, po kuriuo 0,50 m gylyje (*Habs – 155,20 m*) pasiektas gelsvo smėlio įžemis. Jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Ištirtas 1 m² dydžio plotas.

Šurfas Nr. 17 (foto 56-57, brėžinys 3) užmatuotas Š kelio pusėje ties PK 8+00, nuo kelio ašies 8,00 m, nuo krašto 4,20 m atstumu, ties Š griovio riba. Tyrimų plote kasti ir sienelėse fiksuoti šie sluoksniai: 0,20 m storio tamsaus miškožemio su gausiomis medžių šaknimis sluoksnis,

iki 0,40 m storio šviesiai pilko smėlio su tamsesnio grunto tarp sluoksniais bei pavieniais angliukais sluoksnis, 0,10 m storio difuzinio mažai persimaišiusio smėlio sluoksnis, po kuriuo 0,70 m gylyje (*Habs – 154,60 m*) pasiektas gelsvo smėlio įžemis. Jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Iširtas 1 m² dydžio plotas.

Paskutinis projekte numatytas šurfas turėjo būti kasamas 40 m atstumu į V nuo tyrimų ploto Nr. 17, ties PK 8+40. Tačiau šioje vietoje į griovį jau buvo pripilta žvyro ir įrengta nuovaža (*foto 58*). Todėl nuspręsta šurfą Nr. 18 užmatuoti arčiau piliakalnio, tarp tyrimų plotų Nr. 6 ir Nr. 8, kitoje, Š kelio pusėje priešais šurfą Nr. 7. Čia tikėtasi rasti kultūrinį sluoksnį, kurio požymiai (tamsesnis gruntas su angliukais) fiksuoti šurfuose Nr. 7-8.

Šurfas Nr. 18 (*foto 59-60, brėžinys 3*) užmatuotas Š kelio pusėje ties PK 3+00, nuo kelio ašies 7,50 m, nuo krašto 3,00 m atstumu, už griovio Š ribos. Tyrimų plote kasti ir sienelėse fiksuoti šie sluoksniai: 0,10-0,20 m storio velėna, 0,20-0,30 m storio pilkšvas povėlininis sluoksnis su gausiomis šaknimis. Po juo 0,40-0,50 m gylyje (*Habs – 155,30-155,35 m*) pasiektas gelsvo smėlio įžemis. Jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Iširtas 1 m² dydžio plotas.

Prielaida, kad į V nuo piliakalnio saugomos senovės gyvenvietės kultūrinis sluoksnis tęsiasi iki kelio, nepasitvirtino. Todėl norėta išsiaiškinti, ar kultūrinis sluoksnis tikrai yra į P nuo jo. Tam nuspręsta iškasti dar vieną šurfą 20 m į R nuo tyrimų ploto Nr. 4.

Šurfas Nr. 19 (*foto 61-63, brėžinys 3*) užmatuotas Š kelio pusėje ties PK 1+30, nuo kelio ašies 5,70 m, nuo krašto 2,30 m, ties griovio Š kraštu. Tyrimo ploto paviršius žemėjo P kryptimi, aukščių skirtumas tarp Š ir P sienelių buvo iki 0,30 m. Šurfe kasti ir sienelėse fiksuoti šie sluoksniai: 0,10-0,20 m storio velėna, pilkšvo smėlio miškožemio su gausiomis medžių šaknimis ir žvyro priemaišomis, atsiradusiomis kelio statybos laikotarpiu, 0,20-0,30 m storio sluoksnis. Po juo atidengtas kiek tamsesnis pilkas smėlis su pavieniais angliukais, o PR kampe – juoda žemė su degėsiomis. Gilyn šis gruntas tęsiasi apie 0,30 m. Nors jokių radinių jame neaptikta, padaryta išvada, kad tai gali būti archeologinis sluoksnis, nuslinkęs nuo piliakalnio. Po juo 0,90 m gylyje (*Habs 153,50-153,80 m*) fiksuotas smėlio įžemis, kurio nuolydis R ir V sienelėse atkartoją šlaito paviršiaus nuolydį. Iširtas 1 m² dydžio plotas.

Po tyrimų užsakovams buvo parašyta pažyma, kurioje nurodyta, kad ties tirtais šurfais Nr. 4 ir Nr. 19 gali būti išlikęs archeologijai vertingas kultūrinis sluoksnis, todėl kasant griovį tarp PK 1+00 ir PK 2+00 būtini archeologiniai žvalgymai (*žr. priedą 1*).

Archeologiniai žvalgymai (*foto 64-75*). Lygiagrečiai su žvalgomaisiais tyrimais buvo vykdomi ir archeologiniai žvalgymai. Grioviuose, kur jau prieš tyrimus nuskusta velėna (*foto 3, 14-15, 19, 22, 27, 34, 40, 48, 58*), buvo atlikti vizualūs žvalgymai ir atidengtas paviršius patikrintas metalo detektoriumi. Surasti metaliniai radiniai (technikos detalės, skardinės, sovietinės ir Nepriklausomybės laikotarpio lietuviškos monetos, kamšteliai, viny, vielos fragmentai ir pan.) ankstesniu, nei XX a. nedatuoti, todėl archeologijai nevertingi. Kelio atkarpoje tarp PK 2+00 ir PK

8+40 grioviuose jokių archeologinio sluoksnių pėdsakų, duobių ir pan. neužfiksuota. Kelio atkarpoje tarp PK 0+00 ir PK 2+00 P pusės griovyje vietomis matėsi tamsesnio grunto su degėsiais dėmės, tačiau jokių radinių jose nebuvo, todėl dėmės susietos su netoliese esančia sodyba (ties PK 2+00) ir čia vykusia ūkine veikla.

Prieš įrengiant griovį Š kelio pusėje tarp PK 1+00 ir PK 2+00, kaip ir buvo sutarta, iškviesti archeologai. Pirmiausiai iškirsti griovyje ir šalia jo augę medžiai bei ištraukti kelmai (*foto 64*). Po to buvo formuojamas griovys, kai kur pagilinant, kai kur užpilant grunto (*foto 65*). Žvalgant atidengtas griovio ir buvusių kelmų vietas archeologijai vertingas kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. „Pavojingiausioje“ vietoje ties PK 1+50 iškastas augalinis sluoksnis iki 0,80 m gylio, tačiau ir čia jokių radinių neaptikta, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas (*foto 66-67*). Giliausia griovio vieta pagal techninį projektą čia buvo Habs – 154,84 m. Kiek aukščiau šlaite iškastame šurfe Nr. 4 spėjamo kultūrinio sluoksnio viršus fiksuotas Habs – 154,60 m. Atsižvelgiant į tai, kad sluoksnis ant šlaito ties griovio viduriu turėtų būti dar giliau, padaryta išvada, kad žemės judinimo darbai jo nesiekė. Tas pat pasakytina ir apie vietą ties šurfu Nr. 19, kur griovio giliausia vieta yra dar aukščiau (*foto 68*)³.

Kitokia situacija buvo griovio Š kelio pusėje tarp PK 0+00 ir PK 1+00 vietoje. Šioje atkarpoje iškastuose šurfuose Nr. 1-3 kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas, todėl pažymoje nurodyta, kad žemės darbai čia galimi be archeologinių žvalgymų. Aplinkybės susiklostė taip, kad mechanizuotas griovio kasimas vykdytas tuo pat metu, kai čia buvo archeologai. Žemės darbai pradėti nuo PK 0+20 ir tęsėsi link jau suformuoto griovio tarp PK 1+00 ir PK 2+00. Jau pačioje pradžioje (PK 0+21) po augaliniu gruntu atidengta iki 1,00 m skersmens duobė, užpildyta juodu gruntu su degėsiais (*foto 70-71*). Dar didesnė tamsaus grunto su degėsiais dėmė išryškėjo ties PK 0+45 (*foto 73*). Paviršiuje aptiktos dvi smulkios lipdytos keramikos grublėtu paviršiumi šukės. Nuėmus augalinį gruntą tarp PK 0+50 ir PK 0+70 juodo grunto su degėsiais dėmės atidengtos 0,50-0,60 m gylyje beveik visame plote (*foto 72*). Čia paviršiuje taip pat surinkta lipdytinės keramikos ir molio tinko fragmentų, duobėse ar laužavietėse matėsi, kad šukių yra ir giliau. Tuo pat metu kitu ekskavatoriumi nuimant augalinį gruntą ties PK 1+00 juodo grunto su degėsiais kultūrinis sluoksnis pasirodė jau 0,20 m gylyje (*foto 69*). Tapo aišku, kad kelio griovio atkarpoje tarp PK 0+00 ir PK 1+00 yra išlikęs archeologinis sluoksnis, preliminariai datuojamas I tūkst., kurį būtina detaliam iširti. Todėl tolesni žemės darbai sustabdyti. Apie tai informuota UAB „Alkesta“ vadovybė ir sutarta, kad bus sudaryta nauja tyrimų sutartis detaliesiems archeologiniams tyrimams atlikti. Siekiant išvengti žalos atidengtam kultūriniam sluoksniui, jis buvo užpiltas 0,20 m storio žemių sluoksniu (*foto 74*).

2016 m. balandžio mėn. detalieji tyrimai tarp PK 0+00 ir PK 1+00 atlikti. Jiems vadovavo archeologė A. Vaitkuvienė (KPD leidimas 2016-04-03 Nr. LA-50). Tyrimų metu surinkti

³ Nuotraukoje matomas tamsus gruntas po velėna – tai augalinis gruntas be degėsių ir kitų kultūrinio sluoksnio požymių.

keli šimtai lipdytinės keramikos šukių, rasta keletas ypačiųjų radinių, sietinų su metalo apdirbimu (liejimo formos, tiglių (?) fragmentai), keli titnaginiai radiniai ir t.t. Darbai vykdyti tuo pačiu metu, kai buvo rengiama ši ataskaita. Su naujų tyrimų vadove buvo sutarta, kad 2015 m. žvalgymų metu surinktos 17 lipdytinės keramikos šukės (dauguma jų smulkios, vidutiniškai 2x2 cm dydžio) ir 1 molio tinko fragmentas (*foto 75*) bus įtraukti į 2016 m. radinių sąrašą, kadangi šie keramikos fragmentai yra sudėtinės detaliųjų tyrimų metu aptiktų indų dalys.

Paskutiniai žvalgymai Š kelio griovio vykdyti 3 m pločio atkarpose tarp PK 0+20 ir PK 0+70 50 m ruože, tarp PK 0+97 ir PK 1+00 – 3 m ruože. Iš viso čia žvalgytas apie 160 m² dydžio plotas. Priešingoje kelio pusėje nuo rekonstrukcijos darbų pradžios iki PK 0+30 griovys nekastas, kadangi šioje vietoje yra užpelkėjusi įduba. Visur kitur iki PK 8+40 griovio vietoje buvo žvalgomas vidutiniškai 2 m pločio ruožas abiejose kelio pusėse. Iš viso archeologiniai žvalgymai atlikti apie 3260 m² dydžio plote.

Po tyrimų šurfai užkasti.

Išvados

2015 m. atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrimai ir archeologiniai žvalgymai Pivašiūnų piliakalnio su gyvenvieta (22617) teritorijoje ir apsaugos zonoje, Alytaus r. sav., Pivašiūnų k. Iškasta devyniolika 1x1 m dydžio šurfų, bendrai iki įžemio ištirtas 19 m² dydžio plotas. Metalo ieškikliu ir vizualiai išžvalgyta apie 3260 m² dydžio teritorija.

Šurfuose Nr. 1-3, 5-6, 9-17 archeologijai vertingas kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas. Šurfuose Nr. 7-8 0,40-0,50 m gylyje užfiksuotas apie 0,10 m storio sluoksnis su pavieniais angliukais, tačiau be radinių. Padaryta prielaida, kad į V nuo piliakalnio saugomos senovės gyvenvietės kultūrinis sluoksnis tęsiasi iki kelio, nepasitvirtino, kadangi iškasus papildomą šurfą Nr. 18 ir atlikus archeologinius žvalgymus kelio griovio atkarpoje tarp PK 3+00 ir PK 3+50, kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas.

Šurfe Nr. 4 1,20 m gylyje atidengtas pilkšvas smėlis su pavieniais angliukais bei masyvus 40x50x70 cm dydžio akmuo lygiu paviršiumi. Sluoksnio storis buvo apie 0,30 m. Jokių radinių neaptikta, tačiau padaryta prielaida, kad tai kultūrinis – archeologinis sluoksnis, nuslinkęs nuo piliakalnio aikštelės ir šlaito. Toks pat 0,30 m storio su degėisiais sluoksnis aptiktas 0,50 m gylyje papildomai iškastame šurfe Nr. 19. Čia taip pat jokių radinių nerasta. Atliekant žvalgymus ruože tarp PK 1+00 ir PK 2+00 Š kelio pusėje iškastame griovyje kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas, kadangi žemės darbai iki projekcinio gylio jo nesiekė.

Nuimant augalinį gruntą griovyje Š kelio pusėje tarp PK 0+20 ir PK 0+70, taip pat atkarpoje tarp PK 0+97 ir PK 1+00, 0,20-0,60 m gylyje atidengtas archeologinis sluoksnis su grublėtosios keramikos šukėmis. Tolesni žemės darbai sustabdyti, kol neatlikti detalieji archeologiniai tyrimai ir archeologiniai žvalgymai atkarpoje tarp PK 0+00 ir PK 1+00. Šie tyrimai įvykdyti 2016 m. balandžio mėn. Jų metu nustatyta, kad kultūrinis sluoksnis yra ir po keliu. Sutarus su detaliųjų tyrimų vadove dr. A. Vaitkuviene 2015 m. žvalgymų metu surinktos 17 lipdytinės keramikos šukės (dauguma jų smulkios, vidutiniškai 2x2 cm dydžio) ir 1 molio tinko fragmentas (foto 75) bus įtraukti į 2016 m. radinių sąrašą, kadangi šie keramikos fragmentai yra sudėtinės detaliųjų tyrimų metu aptiktų indų dalys.

Vykdam bet kokius žemės judinimo darbus saugomoje piliakalnio ir senovės gyvenvietės teritorijoje ir apsaugos zonoje būtini archeologiniai tyrimai.

Šioje ataskaitoje panaudota ir nepanaudota fiksacinė medžiaga saugoma VŠĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ archyve.

Tyrimų vadovė Simona Širvydaitė

Brėžinių sąrašas

1. Pivašiūnų piliakalnio su gyvenvieta (22617) teritorijos ir apsaugos zonos 2015 m. žvalgomieji archeologijos tyrimai. Situacijos planas M 1:2000.
2. Pivašiūnų piliakalnio su gyvenvieta (22617) teritorijos ir apsaugos zonos žvalgomieji archeologiniai tyrimai. Šurfų Nr. 1-9 sienelių pjūviai M 1:20.
3. Pivašiūnų piliakalnio su gyvenvieta (22617) teritorijos ir apsaugos zonos žvalgomieji archeologiniai tyrimai. Šurfų Nr. 10-19 sienelių pjūviai M 1:20.

Fotonuotraukų sąrašas

1. Pivašiūnų piliakalnis, vaizdas iš PR. Visų foto autorius O. Fediajevas.
2. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 0+00 iki 1+00, vaizdas iš R.
3. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 1+00 iki 0+00, vaizdas iš V.
4. Šurfas Nr. 1 ties PK 0+00, vaizdas iš R.
5. Šurfas Nr. 1 ties PK 0+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš R.
6. Šurfas Nr. 1 ties PK 0+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš R.
7. Šurfas Nr. 1 ties PK 0+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš Š.
8. Šurfas Nr. 2 ties PK 0+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš P.
9. Šurfas Nr. 2 ties PK 0+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš PV.
10. Šurfas Nr. 2 ties PK 0+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš R.
11. Šurfas Nr. 3 ties PK 1+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš Š.
12. Šurfas Nr. 3 ties PK 1+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš R.
13. Šurfas Nr. 3 ties PK 1+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš V.
14. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 1+50 iki 1+00, vaizdas iš V.
15. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 1+00 iki 2+00, vaizdas iš R.
16. Šurfas Nr. 4 ties PK 1+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš P.
17. Šurfas Nr. 4 ties PK 1+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš Š.
18. Šurfas Nr. 4 ties PK 1+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš R.
19. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 2+00 iki 1+50, vaizdas iš V.
20. Šurfas Nr. 5 ties PK 2+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠV.
21. Šurfas Nr. 5 ties PK 2+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠV.
22. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 2+50 iki 2+00, vaizdas iš V.
23. Šurfas Nr. 6 ties PK 2+50, vaizdas iš V.
24. Šurfas Nr. 6 ties PK 2+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš P.
25. Šurfas Nr. 6 ties PK 2+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠV.
26. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 3+00 iki 4+00, vaizdas iš R.

27. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 3+00 iki 4+00, vaizdas iš R.
28. Šurfas Nr. 7 ties PK 3+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠV.
29. Šurfas Nr. 7 ties PK 3+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠR.
30. Šurfas Nr. 7 ties PK 3+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš P.
31. Šurfas Nr. 8 ties PK 3+50, vaizdas iš R.
32. Šurfas Nr. 8 ties PK 3+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš PV.
33. Šurfas Nr. 8 ties PK 3+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠR.
34. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 4+50 iki 4+00, vaizdas iš V.
35. Šurfas Nr. 9 ties PK 4+00, vaizdas iš ŠV.
36. Šurfas Nr. 9 ties PK 4+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠR.
37. Šurfas Nr. 9 ties PK 4+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš P.
38. Šurfas Nr. 10 ties PK 4+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš P.
39. Šurfas Nr. 10 ties PK 4+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš V.
40. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 4+50 iki 6+00, vaizdas iš R.
41. Šurfas Nr. 11 ties PK 5+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš V.
42. Šurfas Nr. 11 ties PK 5+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš Š.
43. Šurfas Nr. 12 ties PK 5+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš Š.
44. Šurfas Nr. 12 ties PK 5+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠR.
45. Šurfas Nr. 12 ties PK 5+50 pasiekus įžemį, P sienelės vaizdas.
46. Šurfas Nr. 13 ties PK 6+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠR.
47. Šurfas Nr. 13 ties PK 6+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠV.
48. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 8+00 iki 6+00, vaizdas iš V.
49. Šurfas Nr. 14 ties PK 6+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš PR.
50. Šurfas Nr. 14 ties PK 6+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš PV.
51. Šurfas Nr. 15 ties PK 7+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš PV.
52. Šurfas Nr. 15 ties PK 7+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš PR.
53. Šurfas Nr. 15 ties PK 7+00 pasiekus įžemį, P sienelės vaizdas.
54. Šurfas Nr. 16 ties PK 7+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš PV.
55. Šurfas Nr. 16 ties PK 7+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš PR.
56. Šurfas Nr. 17 ties PK 8+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš PR.
57. Šurfas Nr. 17 ties PK 8+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš PV.
58. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 8+00 iki 9+00, vaizdas iš R.
59. Šurfas Nr. 18 ties PK 3+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš PR.
60. Šurfas Nr. 18 ties PK 3+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš PV.
61. Šurfas Nr. 19 ties PK 1+30 pasiekus įžemį, vaizdas iš PR.
62. Šurfas Nr. 19 ties PK 1+30 pasiekus įžemį, vaizdas iš V.
63. Šurfas Nr. 19 ties PK 1+30 pasiekus įžemį, P sienelės vaizdas.

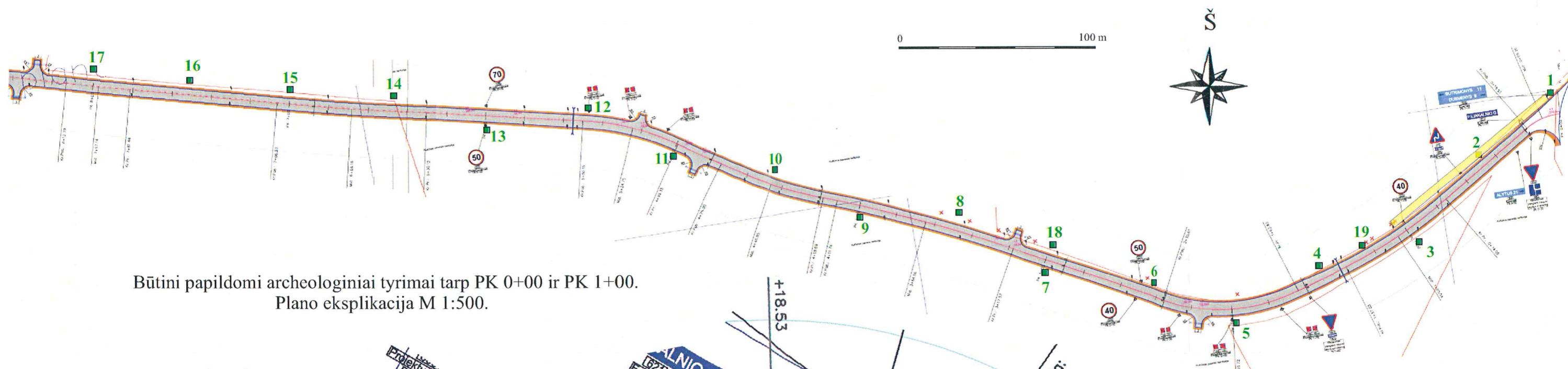

64. Kertami medžiai ir raunami kelmai tarp PK 1+00 ir PK 2+00, vaizdas iš R.
65. Formuojamas griovys ties PK 2+00, vaizdas iš V.
66. Formuojamas griovys ties PK 1+50, vaizdas iš V.
67. Griovio užpildo ties PK 1+50 skerspjūvis, vaizdas iš V.
68. Suformuotas griovys tarp PK 1+50 ir PK 1+00, vaizdas iš V.
69. Ties PK 0+97 iki PK 1+00 nuimant augalinį sluoksnį atidengtas juodos žemės su degėsiais kultūrinis sluoksnis. Tolesni žemės darbai sustabdyti. Vaizdas iš P
70. Nuimtas augalinis gruntas būsimąjo kelio griovio vietoje nuo PK 0+20 iki PK 0+70, vaizdas iš R.
71. Juoda dėmė ties PK 0+21, vaizdas iš P.
72. Nuimtas augalinis sluoksnis atkarpoje nuo PK 0+50 iki PK 0+70. Ties PK 0+50 atidengta juodos žemės su degėsiais dėmė, vaizdas iš R.
73. Palikta juodos žemės su degėsiais dėmė ties PK 0+45, vaizdas iš V.
74. Iškastu gruntu užpiltas kultūrinis sluoksnis atkarpoje nuo PK 0+50 iki PK 0+70, vaizdas iš V.
75. Grublėtoji keramika ir molio tinko fragmentas, aptikti žvalgymų tarp PK 0+44 iki PK 0+70 metu.

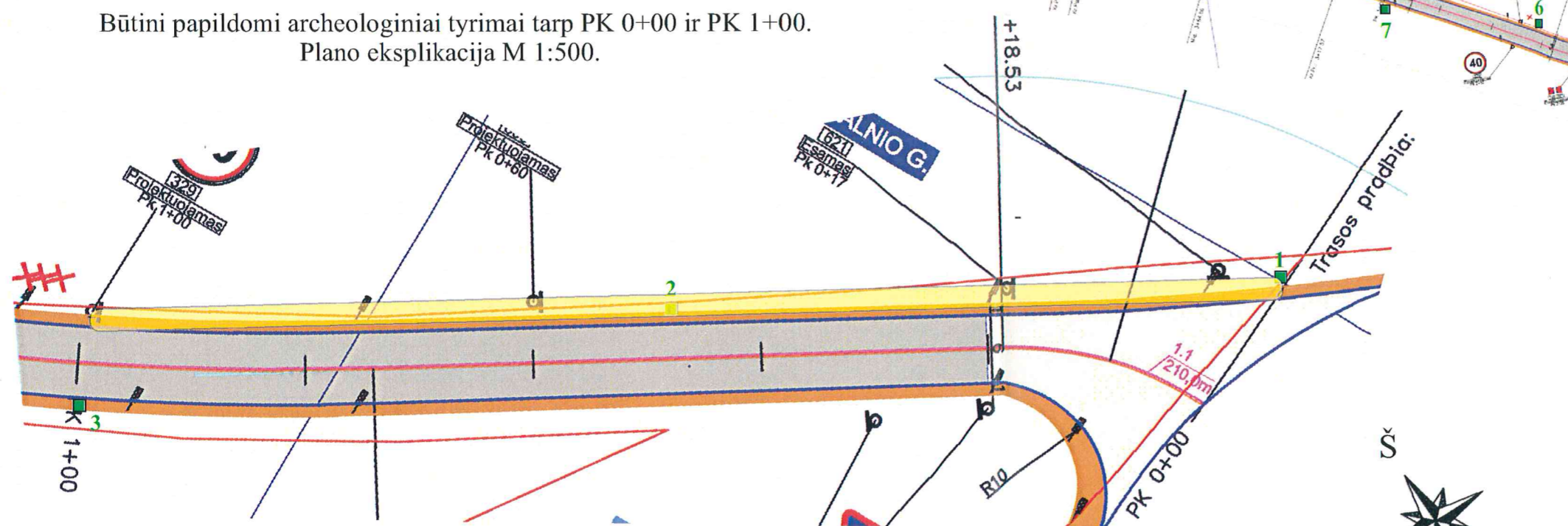
Priedų sąrašas

1. 2015-10-07 archeologinių tyrimų pažyma.
2. Tyrimų projektas.
3. 2015-10-01 leidimo atlikti archeologinius tyrimus Nr. LA-348 kopija.

Pivašiūnų piliakalnio su gyvenvieta (22617) teritorijos ir apsaugos zonos 2015 m. žvalgomieji archeologijos tyrimai. Situacijos planas M 1:2000.

Būtinai papildomi archeologiniai tyrimai tarp PK 0+00 ir PK 1+00.
Plano eksplikacija M 1:500.

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI:

- Išlyginamasis asfaltbetonio sluoksnis
- Asfaltbetonio dangą
- Asfaltbetonio dangos briauna
- Kelkraštis
- Nuovažų žvyro dangą
- Proj. pralaida
- Ženklių atramos
- Kelio horizontalusis ženklinimas
- Kultūros paveldo teritorijos riba
- Signaliniai stulpeliai
- Kertami medžiai
- Apsaugos zonos riba

3 ■ - 2015 m. 1x1 m dydžio šurfas ir jo Nr.

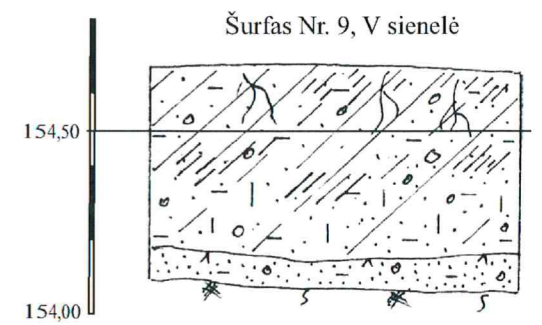
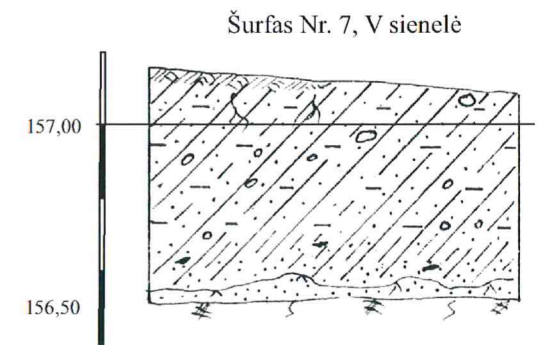
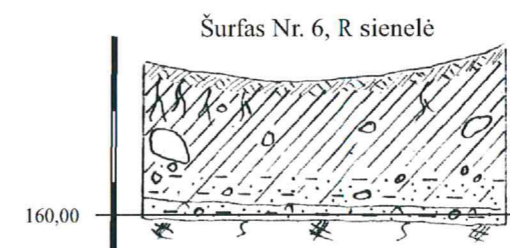
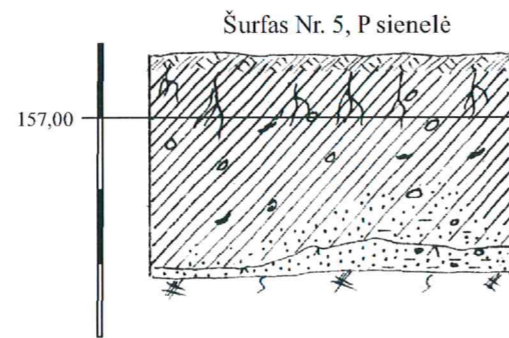
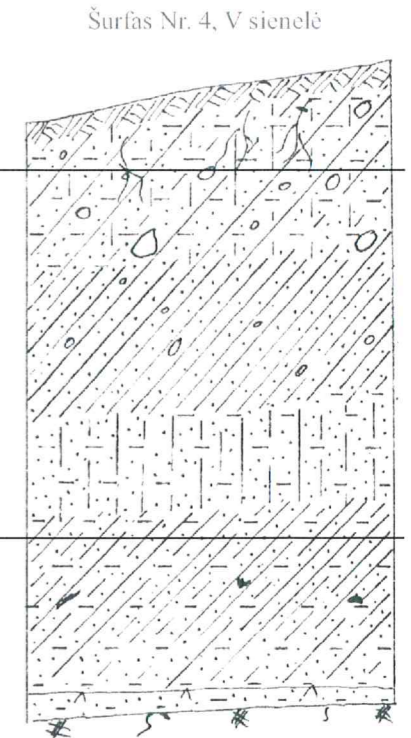
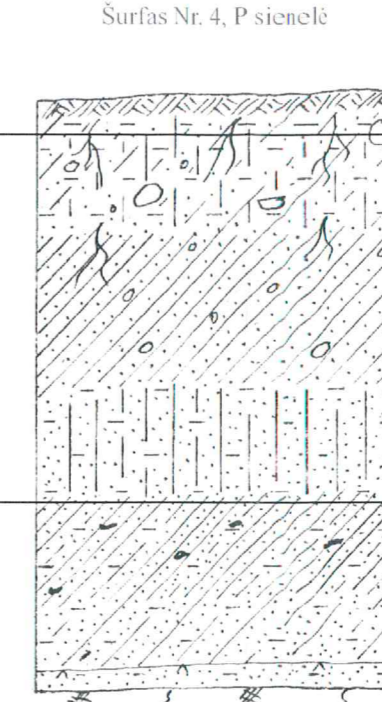
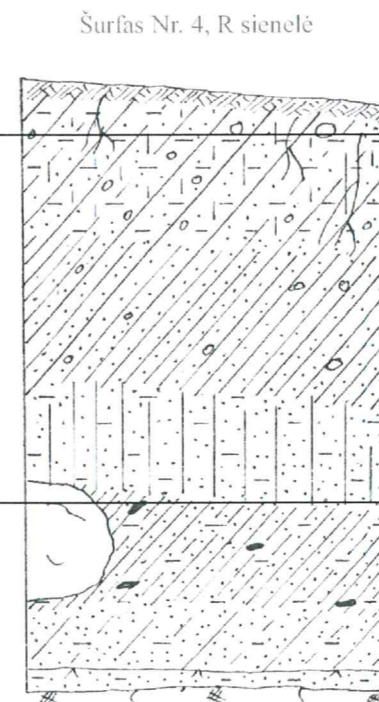
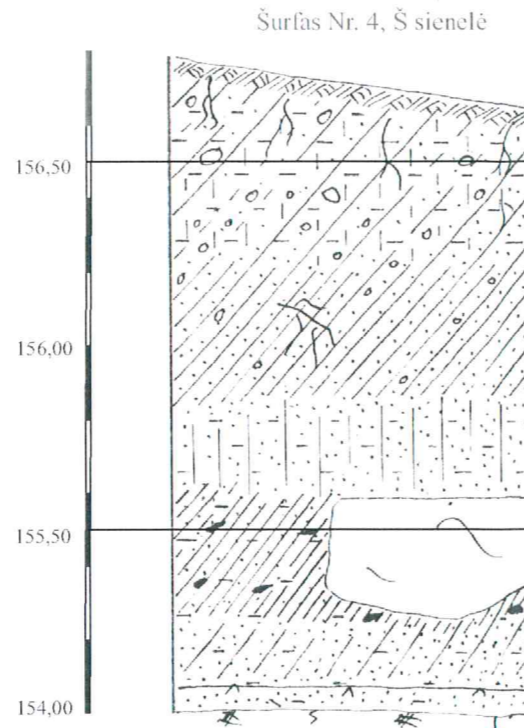
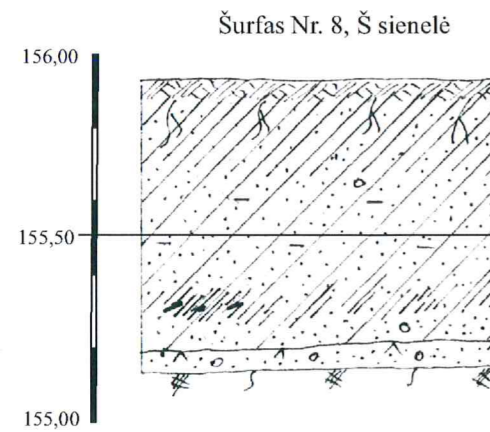
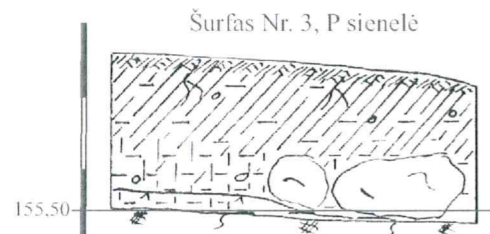
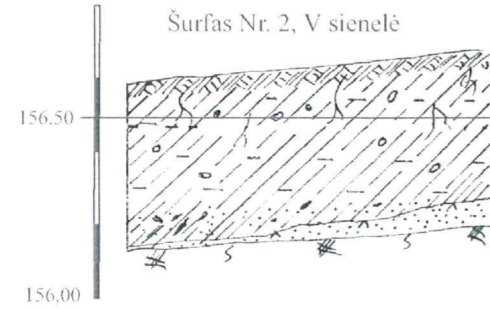
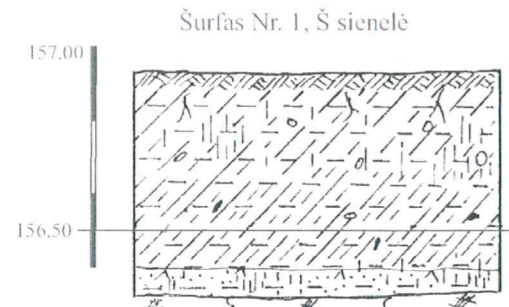
- griovio atkarpa tarp PK 0+00 ir 1+00, kur atidengtas archeologinis sluoksnis ir būtinai papildomi tyrimai

Šurfo centrų koordinatės LKS-94 sistemoje

Šurfo Nr.	X	Y
1	523932,45	6036054,73
2	523890,11	6036028,14
3	523854,90	6035992,20
4	523800,40	6035983,27
5	523754,42	6035964,67
6	523710,20	6035991,80
7	523661,50	6036005,14
8	523624,44	6036042,17
9	523572,17	6036048,79
10	523532,17	6036078,55
11	523486,12	6036092,83
12	523444,13	6036125,25
13	523390,19	6036122,97
14	523344,31	6036147,49
15	523295,30	6036159,38
16	523247,25	6036173,01
17	523199,17	6036186,33
18	523668,07	6036017,50
19	523819,55	6035989,02

Pivašiūnų piliakalnio su gyvenvietė (22617) teritorijos ir apsaugos zonos žvalgomieji archeologiniai tyrimai. Šurfių Nr. 1-9 sienelių pjūviai M 1:20.

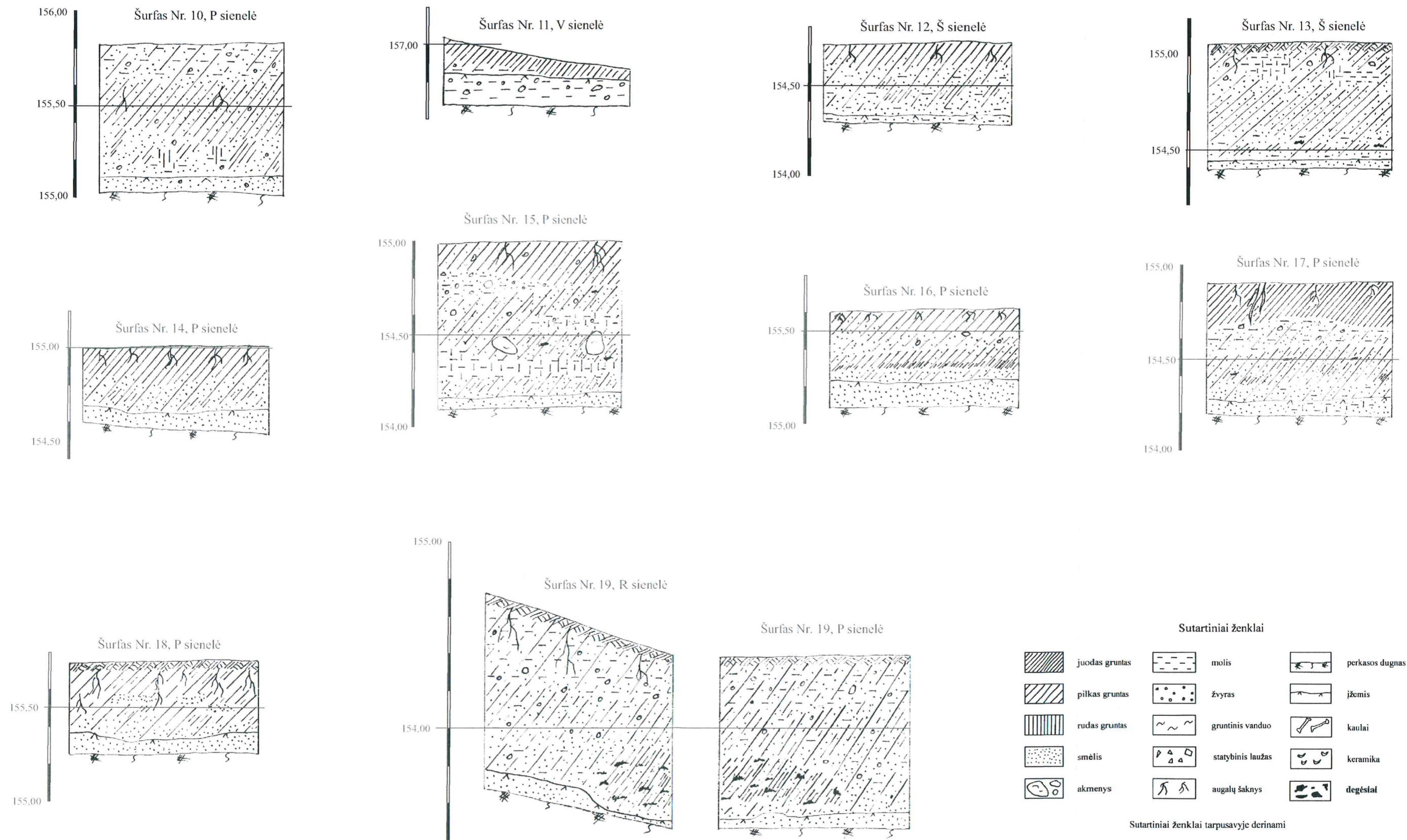
Sutartiniai ženklai

	juodas gruntas		molis		perkasos dugnas
	pilkas gruntas		žvyras		įžemis
	rudas gruntas		gruntinis vanduo		kaulai
	smėlis		statybinis laužas		keramika
	akmenys		augalų šaknys		degestal

Sutartiniai ženklai tarpusavyje derinami

Pivašiūnų piliakalnio su gyvenviete (22617) teritorijos ir apsaugos zonos žvalgomieji archeologiniai tyrimai. Šurfų Nr. 10-19 sienelių pjūviai M 1:20.

1. Pivašiūnų piliakalnis, vaizdas iš PR. Visų foto autorius O. Fediajevas.

2. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 0+00 iki 1+00, vaizdas iš R.

3. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 1+00 iki 0+00, vaizdas iš V.

4. Šūrfas Nr. 1 ties PK 0+00, vaizdas iš R.

5. Šūrfas Nr. 1 ties PK 0+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš R.

6. Šūrfas Nr. 1 ties PK 0+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš R.

7. Šūrfas Nr. 1 ties PK 0+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš Š.

8. Šūrfas Nr. 2 ties PK 0+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš P.

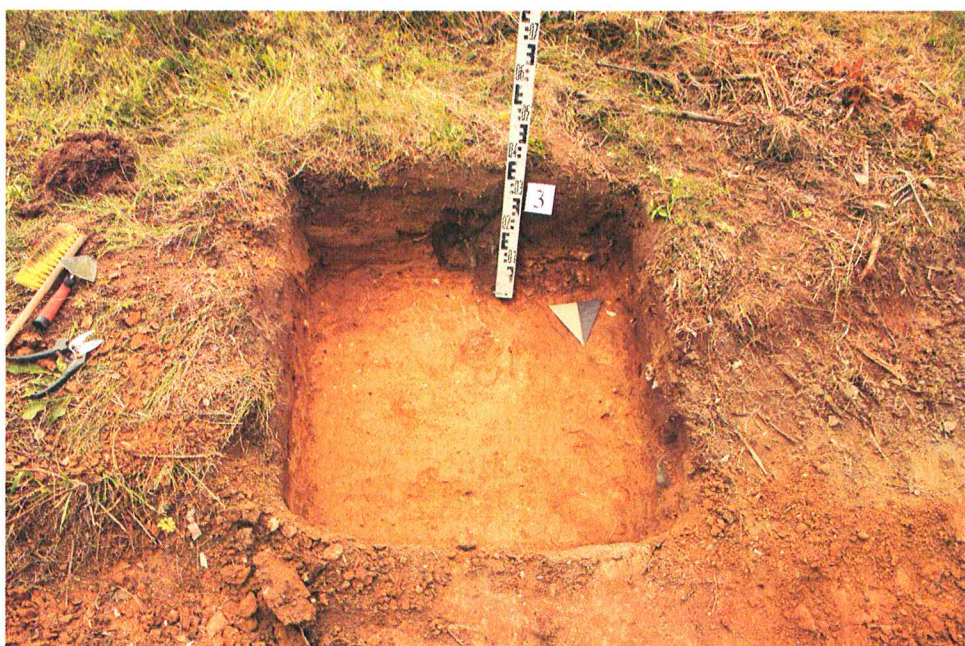

9. Šūrfas Nr. 2 ties PK 0+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš PV.

10. Šūrfas Nr. 2 ties PK 0+50 pasiekus ižemj, vaizdas iš R.

11. Šūrfas Nr. 3 ties PK 1+00 pasiekus ižemj, vaizdas iš Š.

12. Šūrfas Nr. 3 ties PK 1+00 pasiekus ižemj, vaizdas iš R.

13. Šūrfas Nr. 3 ties PK 1+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš V.

14. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 1+50 iki 1+00, vaizdas iš V.

15. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 1+00 iki 2+00, vaizdas iš R.

16. Šurfas Nr. 4 ties PK 1+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš P.

17. Šurfas Nr. 4 ties PK 1+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš Š.

18. Šurfas Nr. 4 ties PK 1+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš R.

19. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 2+00 iki 1+50, vaizdas iš V.

20. Šūrfas Nr. 5 ties PK 2+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠV.

21. Šūrfas Nr. 5 ties PK 2+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠV.

22. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 2+50 iki 2+00, vaizdas iš V.

23. Šūrfas Nr. 6 ties PK 2+50, vaizdas iš V.

24. Šūrfas Nr. 6 ties PK 2+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš P.

25. Šūrfas Nr. 6 ties PK 2+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠV.

26. Kelio Pivašiūnai – Butrimony s atkarpa nuo PK 3+00 iki 4+00, vaizdas iš R.

27. Kelio Pivašiūnai – Butrimony s atkarpa nuo PK 3+00 iki 4+00, vaizdas iš R.

28. Šurfas Nr. 7 ties PK 3+00 pasiekus ižemj, vaizdas iš ŠV.

29. Šurfas Nr. 7 ties PK 3+00 pasiekus ižemj, vaizdas iš ŠR.

30. Šurfas Nr. 7 ties PK 3+00 pasiekus ižemj, vaizdas iš P.

31. Šūrfas Nr. 8 ties PK 3+50, vaizdas iš R.

32. Šūrfas Nr. 8 ties PK 3+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš PV.

33. Šūrfas Nr. 8 ties PK 3+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠR.

34. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 4+50 iki 4+00, vaizdas iš V.

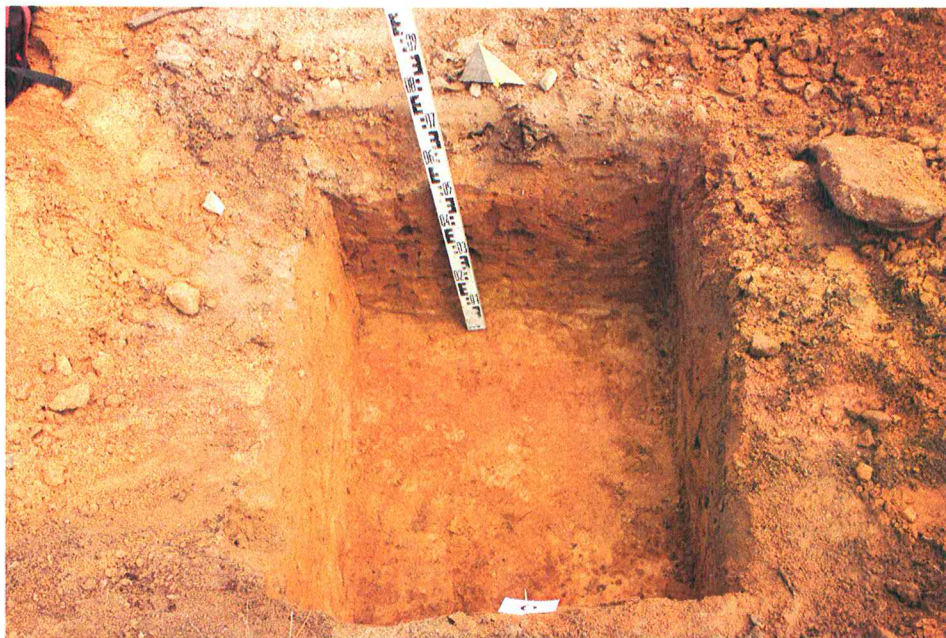

35. Šurfas Nr. 9 ties PK 4+00, vaizdas iš ŠV.

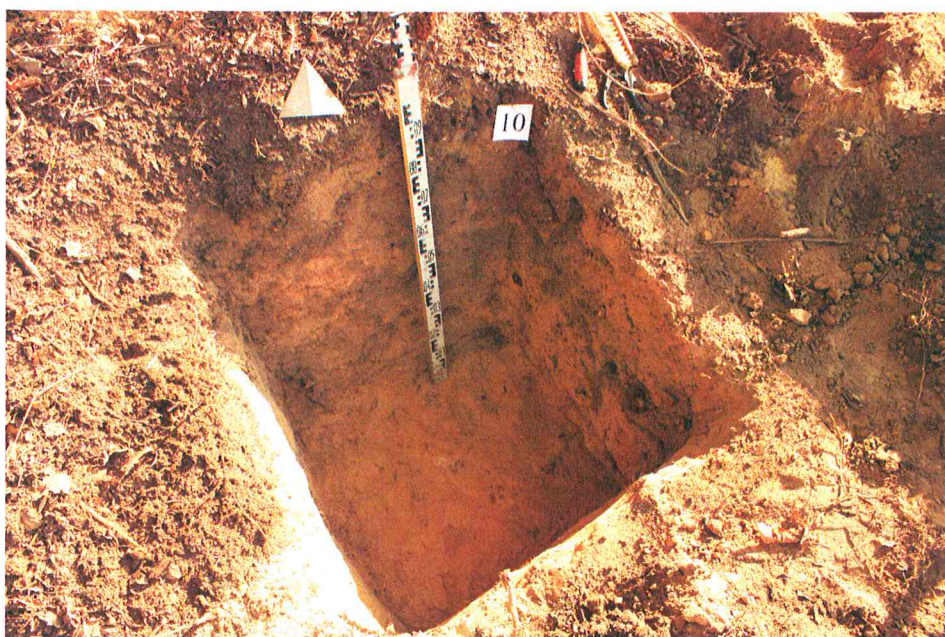

36. Šurfas Nr. 9 ties PK 4+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠR.

37. Šurfas Nr. 9 ties PK 4+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš P.

38. Šurfas Nr. 10 ties PK 4+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš P.

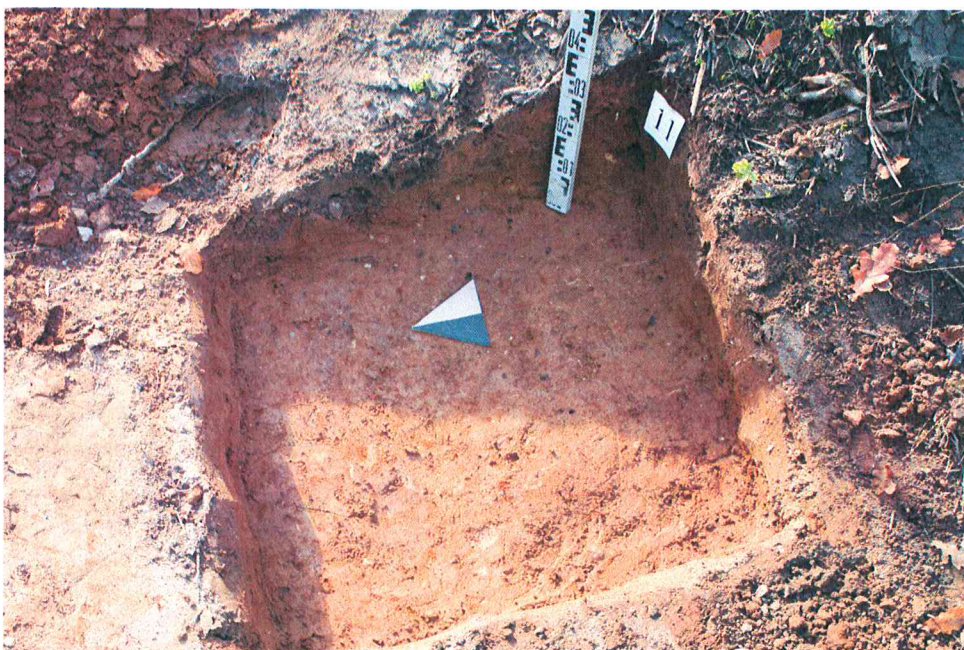

39. Šurfas Nr. 10 ties PK 4+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš V.

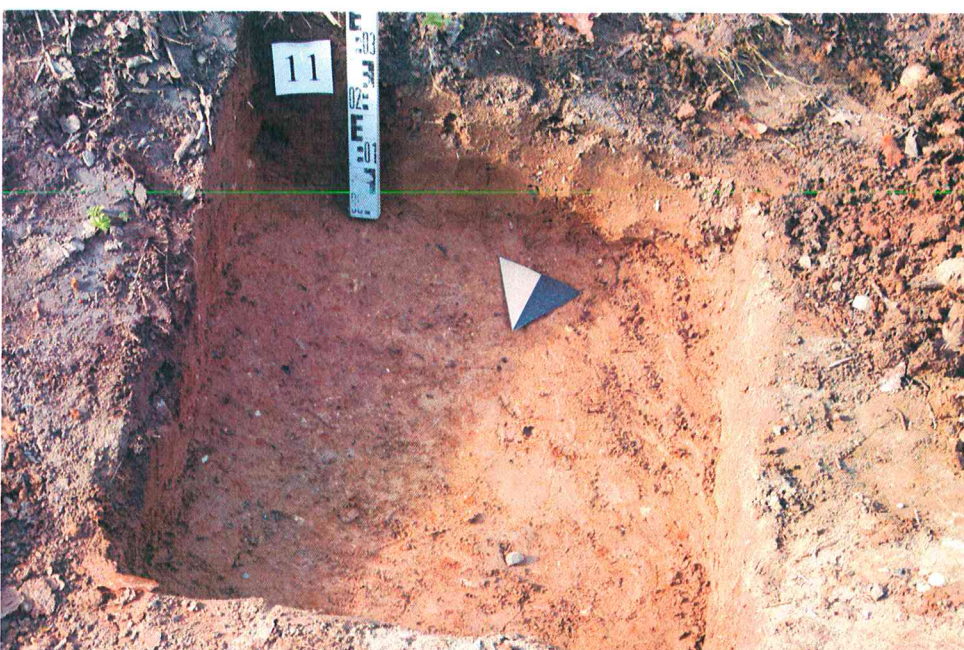

40. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 4+50 iki 6+00, vaizdas iš R.

41. Šūrfas Nr. 11 ties PK 5+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš V.

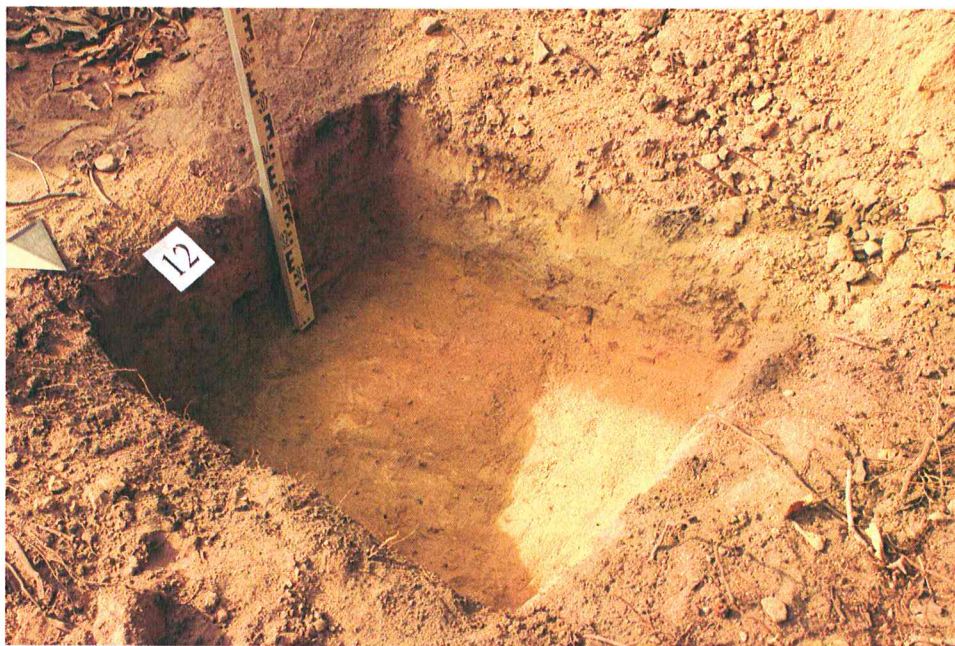

42. Šūrfas Nr. 11 ties PK 5+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš Š.

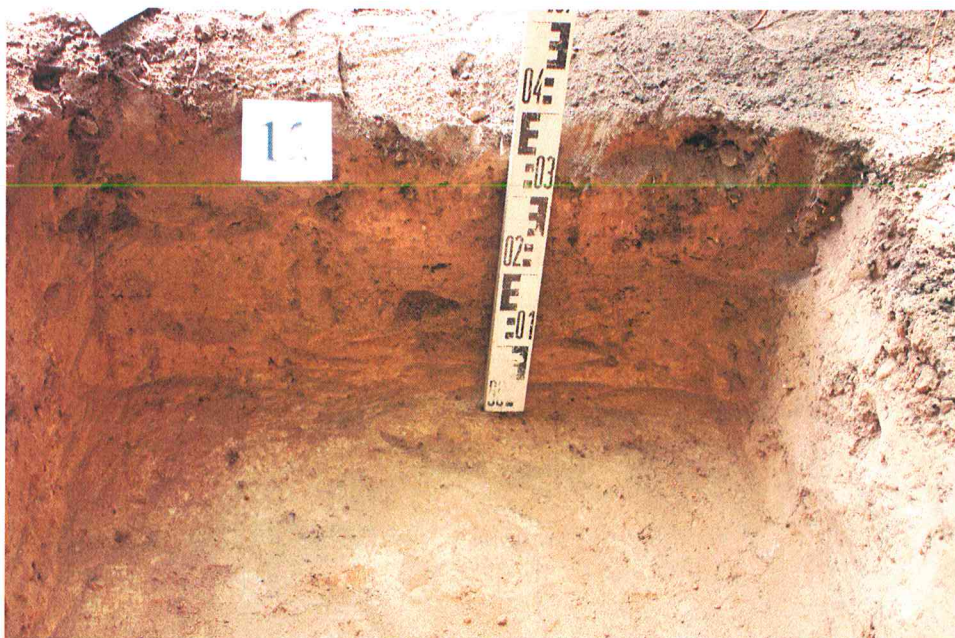

43. Šurfas Nr. 12 ties PK 5+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš Š.

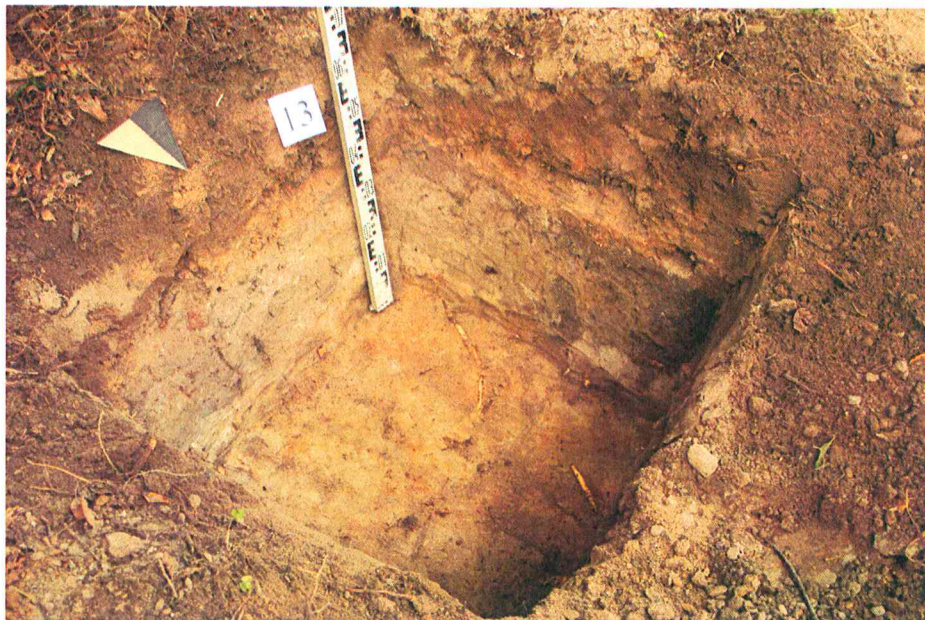

44. Šurfas Nr. 12 ties PK 5+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠR.

45. Šurfas Nr. 12 ties PK 5+50 pasiekus įžemį, P sienelės vaizdas.

46. Šurfas Nr. 13 ties PK 6+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠR.

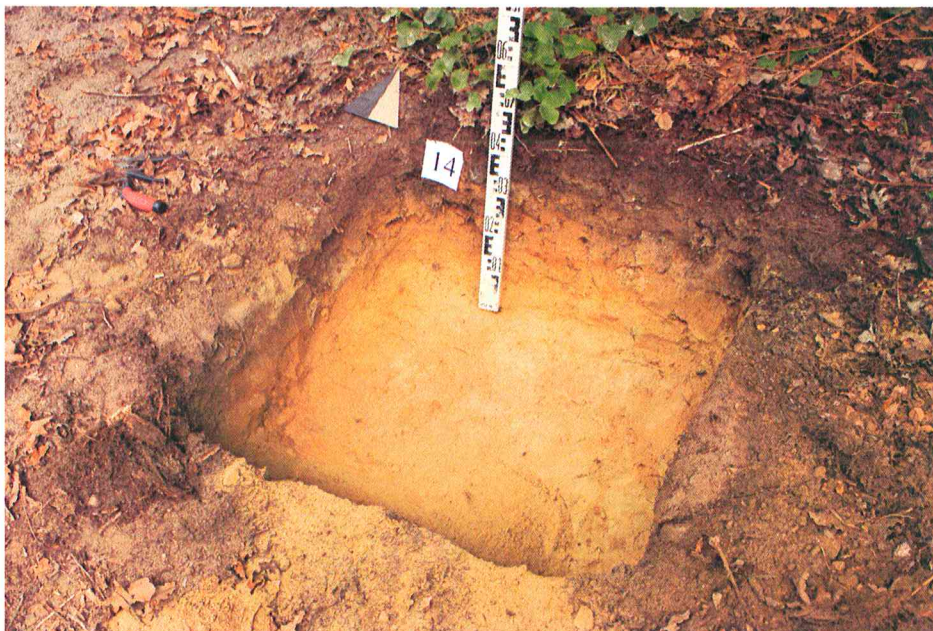

47. Šurfas Nr. 13 ties PK 6+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš ŠV.

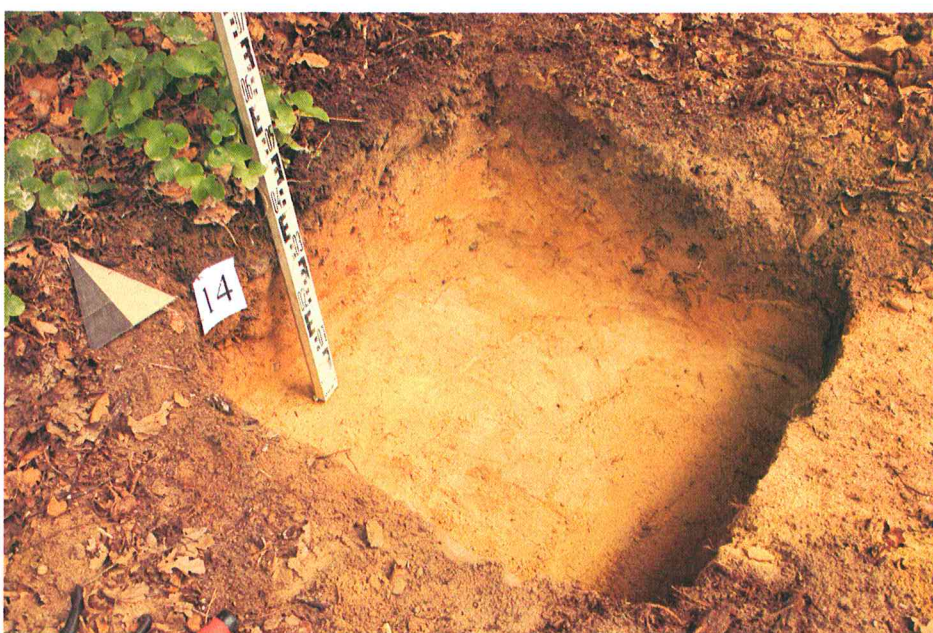

48. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 8+00 iki 6+00, vaizdas iš V.

49. Šurfas Nr. 14 ties PK 6+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš PR.

50. Šurfas Nr. 14 ties PK 6+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš PV.

51. Šurfas Nr. 15 ties PK 7+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš PV.

52. Šūrfas Nr. 15 ties PK 7+00 pasiekus ižemj, vaizdas iš PR.

53. Šūrfas Nr. 15 ties PK 7+00 pasiekus ižemj, P sienelės vaizdas.

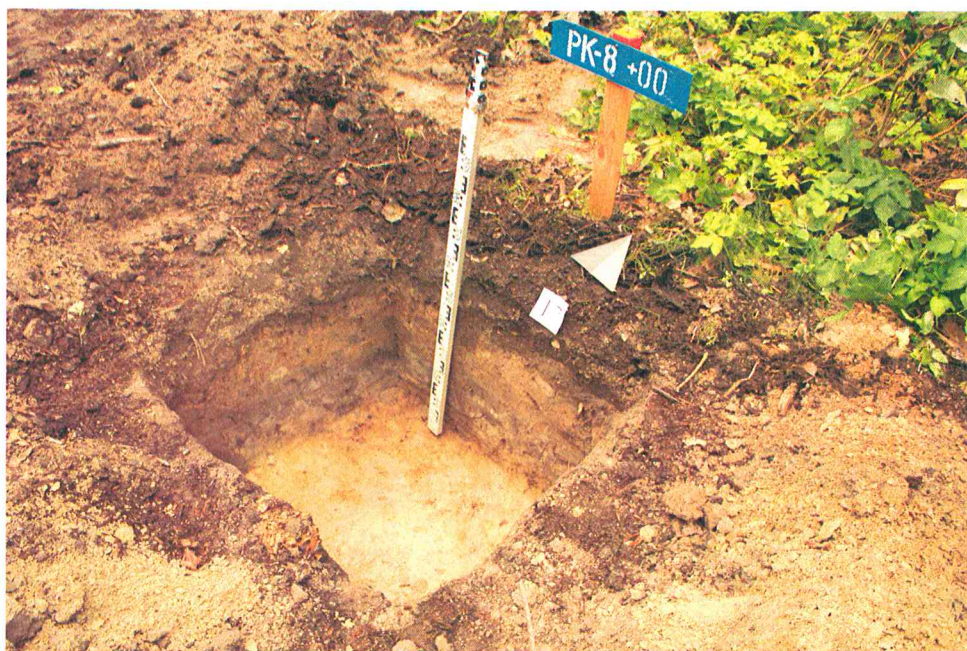

54. Šūrfas Nr. 16 ties PK 7+50 pasiekus ižemj, vaizdas iš PV.

55. Šurfas Nr. 16 ties PK 7+50 pasiekus įžemį, vaizdas iš PR.

56. Šurfas Nr. 17 ties PK 8+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš PR.

57. Šurfas Nr. 17 ties PK 8+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš PV.

58. Kelio Pivašiūnai – Butrimonys atkarpa nuo PK 8+00 iki 9+00, vaizdas iš R.

59. Šurfas Nr. 18 ties PK 3+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš PR.

60. Šurfas Nr. 18 ties PK 3+00 pasiekus įžemį, vaizdas iš PV.

61. Šurfas Nr. 19 ties PK 1+30 pasiekus įžemį, vaizdas iš PR.

62. Šurfas Nr. 19 ties PK 1+30 pasiekus įžemį, vaizdas iš V.

63. Šurfas Nr. 19 ties PK 1+30 pasiekus įžemį, P sienelės vaizdas.

64. Kertami medžiai ir raunami kelmiai tarp PK 1+00 ir PK 2+00, vaizdas iš R.

65. Formuojamas griovys ties PK 2+00, vaizdas iš V.

66. Formuojamas griovys ties PK 1+50, vaizdas iš V.

67. Griovio užpildo ties PK 1+50 skerspjūvis, vaizdas iš V.

68. Suformuotas griovys tarp PK 1+50 ir PK 1+00, vaizdas iš V.

69. Ties PK 0+97 iki PK 1+00 nuimant augalinį sluoksnį atidengtas juodos žemės su degėsiomis kultūrinis sluoksnis. Tolesni žemės darbai sustabdyti. Vaizdas iš P.

70. Nuimtas augalinis gruntas būsimojo kelio griovio vietoje nuo PK 0+20 iki PK 0+70, vaizdas iš R.

71. Juoda dėmė ties PK 0+21, vaizdas iš P.

72. Nuimtas augalinis sluoksnis atkarpoje nuo PK 0+50 iki PK 0+70. Ties PK 0+50 atidengta juodos žemės su degėsiais dėmė, vaizdas iš R.

73. Palikta juodos žemės su degėsiais dėmė ties PK 0+45, vaizdas iš V.

74. Iškastu gruntu užpiltas kultūrinis sluoksnis atkarpoje nuo PK 0+50 iki PK 0+70, vaizdas iš V.

75. Grublėtoji keramika ir molio tinko fragmentas, aptikti žvalgymų tarp PK 0+44 iki PK 0+70 metu.

**PIVAŠIŪNŲ PILIAKALNIO SU GYVENVIETE (22617)
(ALYTAUS R. SAV.) 2015 M. ŽVALGOMŲJŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ**

PAŽYMA

SIMONA ŠIRVYDAITĖ

VILNIUS

2015-10-07

2015 m. spalio mėn. VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ atliko žvalgomuosius archeologinius tyrimus Pivašiūnų piliakalnio su gyvenviete (22617) (Alytaus r. sav.) teritorijoje ir apsaugos zonoje. Tyrimai vykdyti UAB „Alkesta“ (Naujoji g. 118, LT-62175, Alytus; tel. (315) 77755, fax. (315) 77265) užsakymu kelio Nr. 1122 Pivašiūnai – Butrimonys kapitalinio remonto vietoje, jiems vadovavo archeologai S. Širvydaitė (atest. Nr. 2268) ir O. Fediajevas (atest. Nr. 1962), KPD leidimas (2015-10-01 LA-348, priedas Nr. 1) išduotas S. Širvydaitei. Iki šiol piliakalnio teritorijoje ir jo prieigose archeologinių tyrimų nevykdyta, 1971 m. jį tik žvalgė Jungtinė Istorijos instituto, Mokslinės metodinės kultūros apsaugos tarybos ir Istorijos ir etnografijos muziejaus ekspedicija. Žvalgymų metu buvo patikrinta piliakalnio būklė ir surinkti duomenys apie jį¹.

Kelias Nr. 1122 Pivašiūnai – Butrimonys įrengtas šalia P piliakalnio šlaito, vietomis į jį įsirižęs (foto 1). Jis kerta P dalyje esančią papėdės gyvenvietę, taip pat šliejasi prie jos V dalies. Apie 840 m ilgio kelio ruožas patenka į piliakalnio su gyvenviete teritoriją ir apsaugos zonas. 2015 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų tikslas buvo nustatyti, ar kelio remonto darbų zonoje išlikęs kultūrinis sluoksnis. Žvalgomuosius archeologinius tyrimus buvo numatyta atlikti 840 m ilgio kelio ruože, kasant iki įžemio 1x1 m dydžio šurfus. Iš viso projekte buvo numatyta iškasti 18 šurfų, ištiriant iki įžemio bendrai 18 m² dydžio plotą.

2015 m. tyrimų šurfai parinkti šachmatine tvarka kas 50 m tai vienoje, tai kitoje kelio pusėje, kol piliakalnio su gyvenviete teritorija bei apsaugos zona yra abiejose kelio pusėse, ir vienoje kelio pusėje, kai apsaugos zona lieka tik vienoje kelio pusėje. Tose vietose, kur kelio griovys pagilintas ir kultūrinis sluoksnis galėjo būti iškastas žvyrkelio statybos metu, šurfai kasti ties griovio kraštu. Ten, kur griovys sekus, buvo tiriama arčiau žvyrkelio. Tokiu būdu tikėtasi išsiaiškinti, ar kultūrinis sluoksnis yra po grioviais, po keliu ir šalia jų. Patogumui šurfų vietos buvo sutapatintos su UAB „Alkesta“ suprojektuotais ir pažymėtais vietoje piketais (toliau – PK): šurfas Nr. 1 iškastas Š kelio pusėje ties PK 0+00 (foto 2), šurfai Nr. 2, 4, 6, 8, 10, 12 – Š kelio pusėje ties PK 0+50, 1+50, 2+50, 3+50, 4+50, 5+50 atitinkamai, šurfai Nr. 3, 5, 7, 9, 11, 13 – P kelio pusėje ties PK 1+00, 2+00, 3+00, 4+00, 5+00, 6+00. Kelio atkarpoje, kur apsaugos zona lieka tik Š kelio pusėje, iškasti šurfai Nr. 14-17, parenkant juos ties Š kelio puse ties PK 6+50, 7+00, 7+50, 8+00. Šurfų išdėstymas pateiktas situacijos plane (priedas Nr. 2).

Įžemis šurfluose pasiektas įvairiuose gyliuose – nuo 0,30 m. šurfe Nr. 11 iki 1,80 m šurfe Nr. 4, vidutiniškai šurfai kasti ir įžemis fiksuotas 0,70-0,80 m gylyje. Įžemio gruntas skyrėsi –

¹ Tautavičius A. 1971 m. žvalgomosios archeologinės ekspedicijos ataskaita (duomenys apie Kėdainių, Jonavos, Kauno, Kaišiadorių, Prienų, Alytaus, Trakų, Švenčionių ir Vilniaus /Raseinių, Ignalinos/ rajonų archeologinius paminklus. Ataskaita Nr. 313.

ties piliakalniu ir gyvenvietė kastuose tyrimų plotuose fiksuotas molis ir priemolis su žvyro priemaišomis, ties miško atkarpos – priesmėlis ir smėlis. Kultūrinio sluoksnio požymiai aptikti dviejose atkarpose – ties PK 3+50 ir PK 1+50. Ties PK 3+50 iškastame šurfe Nr. 8 po velėna ir pilko armens sluoksniu 0,40 m gylyje fiksuoti pavieniai angliukai (foto 8). Siekiant išsiaiškinti, ar šioje dalyje yra kultūrinis sluoksnis, iškastas dar vienas šurfas – Nr. 18. Jis užmatuotas 50 m atstumu į PR nuo šurfo Nr. 8, ties PK 3+00 Š kelio pusėje. Tačiau kultūrinio sluoksnio šiame tyrimų plote nerasta (foto 9).

Ties PK 1+50 užmatuotame šurfe Nr. 4 viršutiniai sluoksniai susidarė žvyrkelio statybos metu – iki 1,20 m gylio fiksuotas maišytas pilkšvas priesmėlis ir priemolis su žvyro priemaišomis. 1,20 m gylyje (Habs 154,60 m) atidengtas tamsesnis gruntas su pavieniais angliukais bei masyvus 40x50x70 cm dydžio akmuo lygiu paviršiumi (foto 3-5). Nors jokių radinių neaptikta, pagal būdingus požymius (tamsus gruntas su angliukais) padaryta išvada, kad tai kultūrinis sluoksnis, galėjęs nuslinkti nuo piliakalnio aikštelės ir šlaito. Šio sluoksnio storis – apie 30 cm, po juo dar buvo 20 cm storio kiek maišyto su pavieniais angliukais priesmėlio sluoksnis, 1,80 m gylyje pasiektas priesmėlio žemės. Tam, kad įsitikinti, kad šioje atkarpoje išlikęs kultūrinis sluoksnis, 20 m į R nuo šurfo Nr. 4 ties PK 1+30 buvo iškastas šurfas Nr. 19. Jame po velėnos ir žvyrkelio statybos metu likusiu pilko priesmėlio su žvyro priemaišomis gruntu 0,60 m gylyje (Habs 154,90 m) fiksuotas tamsaus grunto su degėsiais kultūrinis sluoksnis (foto 6-7).

Techniniame projekte kelio atkarpoje, kur aptiktas kultūrinis sluoksnis, numatyta pašalinti augančius medžius ir pagilinti griovį. Pasak UAB „Alkesta“ darbų vadovo maksimalus žemės judinimo darbų gylis ties PK 1+50 bus apie 154,80 m, t. y., turėtų nesiekti kultūrinio sluoksnio. Tačiau, siekiant išvengti galimo kultūrinio sluoksnio sunaikinimo, būtina, kad vykdant žemės judinimo darbus Š kelio pusėje tarp PK 1+00 ir PK 2+00 būtų atliekami archeologiniai žvalgymai, t. y., šiuos darbus prižiūrėtų archeologas. Kitose kelio atkarpose, kur kultūrinis sluoksnis neužfiksuotas, paveldosauginių apribojimų nelikę, galimi tolesni techniniame projekte numatyti darbai.

VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ direktorius Zenonas Baubonis

Tyrimų vadovė Simona Širvydaitė

2015-10-07, Vilnius

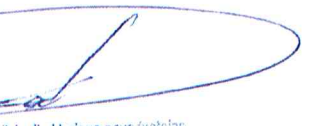
Priedai:

- 1) KPD leidimas 2015-10-01 LA-348;
- 2) Žvalgomųjų archeologinių tyrimų situacijos planas;
- 3) Tyrimų fotofiksacija

Tyrėjas: Simona Širvydaitė
atest. Nr. 2268 (2012-03-22)
tel. 8 674 07078

Užsakovas:
UAB „Alkesta“
Naujoji g. 118, LT-62175, Alytus
tel. (315) 77755, fax. (315) 77265

Patvirtinta:

Generalinio direktoriaus pavaduotojas
Eugenijus Patavinskas

**PIVAŠIŪNŲ PILIAKALNIO SU GYVENVIETE (22617)
(ALYTAUS R. SAV.) 2015 M. ŽVALGOMŪJŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ
PROJEKTAS**

VILNIUS

2015-09-22

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

BENDRIEJI DUOMENYS. UAB „Alkesta“ 2015 m. vykdys kelio Nr. 1122 Pivašiūnai – Butrimonys kapitalinio remonto darbus. Žvyrkelis kerta Pivašiūnų piliakalnio su gyvenviete (22617) teritoriją ir apsaugos zonas, todėl UAB „Alkesta“ užsakė atlikti šiame apie 840 m ilgio ruože žvalgomuosius archeologinius tyrimus.

NUMATOMO TIRTI OBJEKTO APRAŠYMAS. Pivašiūnų piliakalnis yra ties V Pivašiūnų kaimo (miestelio) riba, prie kelio Nr. 1122 Pivašiūnai – Butrimonys. Piliakalnis įrengtas atskiroje kalvoje. Aikštelė ovali, pailga ŠR-PV kryptimi, 52x23 m dydžio, su kultūriniu sluoksniu, kuriame rasta lipdytos keramikos. V aikštelės krašte yra 0,3 m aukščio, 8 m pločio pylimas. PV-PR šlaituose, 8 m žemiau aikštelės yra 20-30 m pločio terasa, į P nuolaidėjanti per 1 m. Šlaitai vidutinio statumo, iki 20 m aukščio, viršuje, 5-6 m aukštyje paskatinti. P, V ir ŠR pusėse 2 ha plote yra papėdės gyvenvietė, kurioje rasta lipdytos keramikos. Piliakalnis datuojamas I tūkst.¹ Kelias Nr. 1122 Pivašiūnai – Butrimonys įrengtas šalia P piliakalnio šlaito, vietomis į jį įsirežęs. Jis kerta P dalyje esančią papėdės gyvenvietę, taip pat šliejasi prie jos V dalies. Apie 840 m ilgio kelio ruožas patenka į piliakalnio su gyvenviete teritoriją ir apsaugos zonas.

ANKSTESNIŲ GRETIMOJE APLINKOJE VYKUSIŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ APŽVALGA. Piliakalnį 1971 m. žvalgė jungtinė Istorijos instituto, Mokslinės metodinės kultūros apsaugos tarybos ir Istorijos ir etnografijos muziejaus ekspedicija. Žvalgymų metu buvo patikrinta piliakalnio būklė ir surinkti duomenys apie jį, teritorijoje aptikti lipdytos keramikos trupiniai². Plačiau piliakalnis netyrinėtas.

TYRIMŲ TIKSLAS IR POBŪDŽIO PAGRINDIMAS. Išsiaiškinti, ar kelio remonto darbų zonoje išlikęs kultūrinis sluoksnis, nustatyti susidarymo chronologiją, paplitimo ribas ir pateikti paveldosaugines rekomendacijas tolesniems kelio rekonstrukcijos darbams.

TYRIMŲ METODIKA IR APIMTYS. Žvalgomuosius archeologinius tyrimus numatoma atlikti 840 m ilgio kelio ruože, kasant iki įžemio 1x1 m dydžio šurfus. Tuo atveju, jei įžemis nebus pasiektas 1,50 m gylyje, tyrimų plotas bus išplečiamas iki 1x2 m dydžio. Šurfai parinkti šachmatine tvarka kas 50 m tai vienoje, tai kitoje kelio pusėje, kol piliakalnio su gyvenviete teritorija bei apsaugos

---

¹ Baubonis Z., Zabiela G., Lietuvos piliakalniai. Atlasas., T I. Vilnius, 2005, p. 64.

² Tautavičius A. 1971 m. žvalgomosios archeologinės ekspedicijos ataskaita (duomenys apie Kėdainių, Jonavos, Kauno, Kaišiadorių, Prienų, Alytaus, Trakų, Švenčionių ir Vilniaus /Raseinių, Ignalinos/ rajonų archeologinius paminklus. LII A F.1, B. 313, p. 4-5.

zona yra abiejose kelio pusėse, ir vienoje kelio pusėje, kai apsaugos zona lieka tik vienoje kelio pusėje. Tose vietose, kur kelio griovys pagilintas ir kultūrinis sluoksnis galėjo būti iškastas žvyrkelio statybos metu, šurfai bus kasami ties griovio kraštu. Ten, kur griovys sekus, tiriama bus arčiau žvyrkelio. Tokiu būdu bus siekiama išsiaiškinti, ar kultūrinis sluoksnis yra po grioviais, po keliu ir šalia jų. Iš viso suplanuota iškasti 18 šurfų, ištiriant 18 m² dydžio plotą.

TYRIMŲ DARBO ORGANIZAVIMAS IR ATLIKIMO TERMINAI. Tyrimuose dalyvaus archeologas Olegas Fediajevas. Žemės kasimo darbus vykdys VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ darbuotojai. Žvalgomuosius archeologinius tyrimus numatoma atlikti 2015 m. spalio mėnesį.

PRIEDAI:

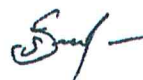
PRIEDAS NR. 1 Numatomų žvalgomųjų archeologinių tyrimų vietų planas M 1:4000 (1 lapas).

PRIEDAS NR. 2 Fotofiksacija prieš tyrimus (3 lapai).

Tyrimų vadovė

Simona Širvydaitė

2015-09-22, Vilnius

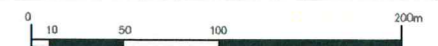

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI:

- Rekonstruojamas kelias
- Kultūros vertybės teritorija
- Kultūros vertybės apsaugos zona
- Numatomos šurfų vietos

PIVAŠIŪNŲ PILIAKALNIO SU GYVENVIETE,
ALYTAUS R., ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI
TYRIMAI

TYRIMŲ VIETOS SITUACIJOS PLANAS
M 1:4000

Fotofiksacija prieš tyrimus

1. Pivašiūnų piliakalnis, vaizdas iš R nuo kelio Trakai – Rūdiškės – Pivašiūnai – Alytus (Nr. 220) sankryžos su keliu Pivašiūnai – Butrimonys (Nr. 1122).

2. Kelias Pivašiūnai – Butrimonys (Nr. 1122) atkarpoje tarp piketų 0.00 iki 2.00, vaizdas iš R.

3. Kelias Pivašiūnai – Butrimonys (Nr. 1122) ties piliakalnio P šlaitu atkarpoje tarp piktetų 1.00 iki 2.50, vaizdas iš R.

4. Kelias Pivašiūnai – Butrimonys (Nr. 1122) ties piliakalnio P šlaitu atkarpoje tarp piktetų 1.00 iki 2.00, vaizdas iš V.

5. Kelias Pivašiūnai – Butrimonys (Nr. 1122) ties piliakalnio P šlaitu atkarpoje tarp piktetų 2.00 iki 2.50, vaizdas iš V.

6. Kelias Pivašiūnai – Butrimonys (Nr. 1122) ties papėdės gyvenvietės V dalimi atkarpoje tarp piketų 2.00 iki 2.50, vaizdas iš V.

7. Papėdės gyvenvietės V dalis ties piketais 2.50-5.00, vaizdas iš V.

8. Kelias Pivašiūnai – Butrimonys (Nr. 1122) atkarpoje tarp piketų 5.00 iki 9.00, vaizdas iš R.

**KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS**

LEIDIMAS ATLIKTI ARCHEOLOGINIUS TYRIMUS

2015-10-01

(data)

Nr.

Vilnius

LA-348

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153-5571) 18 straipsnio 6 dalimi, šis leidimas išduotas

Simonai Širvydaitei (2012-03-22, Nr. 2268)

(tyrėjo vardas, pavardė, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto atestato išdavimo data ir Nr.)

arba mokslo laipsnis ir (ar) pedagoginis vardas)

atlikti:

Pivašiūnų piliakalnio su gyvenvieta (22617) teritorijos ir apsaugos zonos

(numatomos tirti vietos pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre,

Alytaus r. sav., Pivašiūnų k.,

adresas, archeologinių tyrimų pobūdis)

žvalgomuosius archeologinius tyrimus

pagal archeologinių tyrimų projektą:

Pivašiūnų piliakalnio su gyvenvieta (22617) (Alytaus r. sav.) 2015 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų projektas, 2015-09-29.

(projekto pavadinimas, aprobavimo data)

archeologinių tyrimų grupę sudaro šie archeologai (pildoma, jeigu grupė sudaroma):

Olegas Fediajevas

(vardai, pavardės)